РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Міністерство освіти і науки України

Український державний університет залізничного транспорту

Факультет Управління процесами перевезень

Кафедра: Охорона праці та навколишнього середовища

Назва освітнього компонента: Охорона праці в галузі та цивільний захист

Код та назва спеціальності: J7 - Залізничний транспорт

Назва освітньої програми:

«Локомотиви та локомотивне господарство»

Рівень освіти: другий (магістр), (магістр-дослідник)

Форма навчання: ☑ денна ☑ заочна

Семестр: I семестр (2026-2027 навчального року)

Кількість кредитів ЄКТС: 3.0

Форма підсумкового контролю: Іспит

Розробник програми: Козодой Дмитро Сергійович, к.т.н., доц., доцент кафедри Охорона праці та навколишнього середовища

Харків, 2026

2. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Галузь знань: J - Транспорт та послуги

Обов’язкова / Вибіркова: Обов'язкова

Курс / Семестр: І курс/І семестр

3. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ

Козодой Дмитро Сергійович (кандидат технічних наук, доцент),

Контакти: +38(057) 730-10-56 e-mail: Kozodoy@kart.edu.ua

Буц Юрій Васильович (доктор технічних наук, професор),

Контакти: +38(057) 730-10-56 e-mail: Buc@ kart.edu.ua

Години прийому та консультацій: 14.00-15.00 вівторок – четвер

Розміщення кафедри: місто Харків, майдан Фейєрбаха, 7, 3 корпус, 2 поверх, 220 аудиторія.

4. МЕТА І ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Мета освітнього компонента: Сформувати та розвинути компетентності здобувачів шляхом надання глибокого розуміння заходів щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та ліквідації їхніх наслідків; умінь та навичок для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також принципів дотримання вимог безпеки праці у галузі залізничного транспорту..

Завдання освітнього компонента: Надати основні категорії і поняття щодо методів ідентифікаціїї та захисту від небезпек та шкідливостей, розроблення та впровадження сучасних інженерних рішень в галузі захисту людини від впливу небезпечних та шкідливих факторів.

5. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

5.1. ОНП, ОПП "Локомотиви та локомотивне господарство":

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності у сфері локомотивів та локомотивного господарства залізничного транспорту або у процесі подальшого навчання із застосуванням положень, теорій та методів природничих, технічних, інформаційних та соціально-економічних наук, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні та Фахові компетентності (ЗК/ФК) (сформовані курсом):

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 07. Здатність приймати обґрунтовані рішення

ЗК 09. Здатність розробляти та управляти проєктами.

ЗК 10. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ФК 01. Здатність працювати в групі над великими проектами в галузі залізничного транспорту.

ФК 03. Здатність враховувати потреби користувачів і клієнтів і важливість таких питань як естетика у процесі проектування у сфері залізничного транспорту

ФК 04. Здатність враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні та комерційні міркування, що впливають на реалізацію технічних рішень на залізничному транспорті

ФК 05. Здатність вирішувати наукові та виробничі проблеми у сфері залізничного транспорту, демонструючи розуміння ширшого міждисциплінарного інженерного контексту.

ФК 06. Здатність вирішувати поставлені задачі, демонструючи розуміння необхідності дотримання професійних і етичних стандартів високого рівня, а також правових рамок, що мають відношення до функціонування об’єктів залізничного транспорту України, зокрема питання персоналу, здоров'я, безпеки і ризику (у тому числі екологічного ризику).

ФК 08. Здатність приймати ефективні рішення щодо вибору матеріалів, обладнання та заходів для реалізації новітніх технологій на залізничному транспорті відповідно до спеціалізації

ФК 09. Здатність грамотно здійснювати аналіз і синтез під час проектування, експлуатації, ремонту та технічного обслуговування об’єктів залізничного транспорту та їх складових.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН 02. Вирішувати задачі зі створення, експлуатації, утримання, ремонту та утилізації об’єктів залізничного транспорту, у тому числі на межі із суміжними галузями, інженерними науками, фізикою, екологією та економікою.

РН 10. Керувати технологічними процесами у відповідності з посадовими обов’язками, забезпечувати технічну безпеку виробництва в сфері своєї професійної діяльності.

РН 12. Знати та визначати можливі ризики, забезпечувати особисту безпеку та безпеку інших людей у сфері професійної діяльності.

6. ПЕРЕДУМОВИ (ПРЕРЕКВІЗИТИ): базове розуміння фізики, математики, безпеки життєдіяльності, основ охорони праці, а також обізнаність в питаннях в питаннях аналізу технічних рішень.

7. ПІСЛЯУМОВИ (ПОСТРЕКВІЗИТИ): підготовка до виконання кваліфікаційної роботи.

8. ВІДПОВІДНІСТЬ ЦІЛЯМ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ДО 2030 РОКУ

Відповідно до резолюції ООН №70/1 та Указу Президента України №722/2019, освітній компонент сприяє досягненню таких Цілей сталого розвитку:

SDG 3: забезпечення здорового способу життя та сприяння благополуччю для всіх у будь-якому віці;

SDG 9: створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям.

Опис реалізації:

Освітній компонент «Охорона праці в галузі та цивільний захист» сприяє реалізації Цілей сталого розвитку (ЦСР), формуючи у здобувачів системне мислення, соціальну відповідальність, інноваційні підходи до методів захисту населення, працівників, об’єктів інфраструктури та попередження надзвичайних ситуацій різного характеру. Ключові елементи цього компонента інтегруються з ЦСР через вивчення питань, зміст яких передбачає засвоєння:

1) причин виникнення, характеристик надзвичайних ситуацій, виробничих травм, аварій та відповідних заходів та засобів захисту людини;

2) напрямків організації колективного та індивідуального захисту працівників, населення, об’єктів інфраструктури та забезпечення стійкості їх роботи під час надзвичайних ситуацій.

9. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Модуль 1. Цивільний захист

Тема 1. Цивільний захист України в сучасних умовах.

Тема 2. Надзвичайні ситуації мирного та воєнного часу, їх вплив на життєдіяльність населення.

Тема 3. Характеристика зброї масового ураження. Іонізуюче випромінювання, його вплив на організм людини.

Тема 4. Оцінка та прогнозування радіаційної та хімічної обстановки.

Тема 5. Прилади радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю.

Тема 6. Основні засоби та заходи захисту населення.

Тема 7. Основи стійкості роботи об’єктів залізничного транспорту у надзвичайних ситуаціях.

Модуль 2. Охорона праці в галузі залізничного транспорту

Тема 8. Міжнародні норми в галузі охорони праці. Система управління охороною праці на залізничному транспорті.

Тема 9. Травматизм та професійні захворювання в галузі.

Тема 10. Розслідування нещасних випадків.

Тема 11. Об’єкти підвищеної небезпеки. Безпека під час вантажно-розвантажувальних робіт.

Тема 12. Електробезпека на підприємствах залізничного транспорту.

Тема 13. Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об’єктах.

Тема 14. Розрахунок заходів захисту від шкідливих та небезпечних виробничих факторів.

10. ТЕМАТИКА СЕМІНАРСЬКИХ/ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ:

1. Цивільний захист України в сучасних умовах.
2. Надзвичайні ситуації мирного та воєнного часу, їх вплив на життєдіяльність населення.
3. Характеристика зброї масового ураження. Іонізуюче випромінювання, його вплив на організм людини.
4. Оцінка та прогнозування радіаційної та хімічної обстановки.
5. Прилади радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю.
6. Основні засоби та заходи захисту населення.
7. Основи стійкості роботи об’єктів залізничного транспорту у надзвичайних ситуаціях.
8. Розрахунок чисельності працівників служб охорони праці на підприємстві зі шкідливими і небезпечними роботами
9. Розрахунок аерації виробничого приміщення
10. Розрахунок штучної вентиляції зварювального відділення
11. Розрахунок площі світлових отворів
12. Розрахунок штучного освітлення
13. Розрахунок ефективності шумопоглинаючого облицювання приміщення
14. Розрахунок штучного заземлення
15. Розрахунок автоматичної системи пожежогасіння

11. ТЕМАТИКА ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ (не передбачено)

12. САМОСТІЙНА РОБОТА.

Види завдань: вивчення додаткової літератури; робота із законодавчими та нормативними матеріалами; підготовка до практичних занять; виконання індивідуального завдання; робота у мережі Інтернет; підготовка до модульного та підсумкового контролю.

13. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН (ДЕННА / ЗАОЧНА ФОРМА)

(3 кредити ЄКТС – 90 годин)

№	Тема	Лекції, год	Практичні, год	Лабораторні, год	Самостійна робота, год	Всього, год
1.	Тема 1. Цивільний захист України в сучасних умовах	-	2/2	-	3/3	5/5
2.	Тема 2. Надзвичайні ситуації мирного та воєнного часу, їх вплив на життєдіяльність населення.	-	2/0	-	3/5	5/5
3.	Тема 3. Характеристика зброї масового ураження. Іонізуюче випромінювання, його вплив на організм людини.	-	2/0	-	3/5	5/5
4.	Тема 4. Оцінка та прогнозування радіаційної та хімічної обстановки	-	2/0	-	8/10	10/10
5.	Тема 5. Прилади радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю	-	2/0	-	4/6	6/6
6.	Тема 6. Основні засоби та заходи захисту населення.	-	2/0	-	4/6	6/6
7.	Тема 7. Основи стійкості роботи об’єктів залізничного транспорту у надзвичайних ситуаціях.	-	2/0	-	4/6	6/6
8.	Тема 8. Розрахунок чисельності працівників служб охорони праці на підприємстві зі шкідливими і небезпечними роботами	-	2/2	-	3/3	5/5

9.	Тема 9. Розрахунок аерації виробничого приміщення	-	2/0	-	3/5	5/5
10.	Тема 10. Розрахунок штучної вентиляції зварювального відділення	-	2/0	-	3/5	5/5
11.	Тема 11. Розрахунок площі світлових отворів	-	2/0	-	3/5	5/5
12.	Тема 12. Розрахунок штучного освітлення	-	2/0	-	3/5	5/5
13.	Тема 13. Розрахунок ефективності шумопоглинаючого облицювання приміщення	-	2/0	-	3/5	5/5
14.	Тема 14. Розрахунок штучного заземлення	-	2/0	-	3/5	5/5
15.	Тема 15. Розрахунок автоматичної системи пожежогасіння	-	2/0	-	10/12	12
	РАЗОМ	-	**30/4**	**-**	**60/86**	**90/90**

14. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ (не передбачено)

15. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Практичний метод (практичні заняття); самонавчання; командні методи навчання (групові завдання, обговорення); проблемне навчання (дискусії та мозкові штурми); он-лайн обговорення (форум у соціальних мережах); індивідуальні консультації.

16. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль: ступінь залученості, практичні заняття, виконання самостійної роботи.

Модульний контроль: модульне тестування (Модульний контроль знань 1, Модульний контроль знань 2).

Підсумковий контроль (залік/іспит): іспит (за результатами накопичення балів модульного 1-го та 2-го контролю).

17. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ:

- Самостійна робота**: Максимальна кількість до 20 балів.**
- Ступінь залученості: **Максимальна кількість до 10 балів.**
- Практичні заняття (відвідування, залученість, презентація): **Максимальна кількість до 30 балів.**
- Модульне тестування : **Максимальна кількість до 40 балів за модуль.**
- Іспит: **Максимальна кількість100 балів** (до 60 балів поточного контролю + до 40 балів тестування).

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) здобувача, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	**Відмінно** – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	**Дуже добре** – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	**Задовільно** - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	**Незадовільно** – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

18. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Визначення плагіату та його наслідків:

«Академічний плагіат» - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Види академічного плагіату:

- дослівне запозичення текстових фрагментів без оформлення їх як цитат з посиланням на джерело (в окремих випадках некоректним вважають навіть використання одного слова без посилання на джерело, якщо це слово використовують в унікальному значенні, наданому цим джерелом);
- використання інформації (факти, ідеї, формули, числові значення тощо) з джерела без посилання на це джерело;
- перефразування тексту джерела у формі, що є близькою до оригінального тексту, або наведення узагальнення ідей, інтерпретацій чи висновків з певного джерела без посилання на це джерело;
- подання як власних робіт (дисертацій, монографій, навчальних посібників, статей, тез, звітів, контрольних, розрахункових, курсових, дипломних та магістерських робіт, есе, рефератів тощо), виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання

Правила цитування: «Цитата» - порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого (оприлюдненого на офіційному веб-сайті) твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні. Щоби правильно оформити цитату, необхідно дотримуватися таких правил:

- вказувати перевірене джерело. Цитати мають містити відомості про автора та назву його роботи, звідки взята цитата;
- не порушувати зміст цитати;

- відокремлювати цитату від основного тексту;
- використовувати скорочені цитати;
- вказувати сторінки.

Етика використання AI-інструментів: здобувачі можуть використовувати інструменти AI — для пояснення складних тем простими словами, перевірки граматики та стилю, самоперевірка знань (тести, запитання); недопустиме використання AI для списування.

Процедура оскарження оцінок: в Українському державному університеті залізничного транспорту діє Положення про організацію освітнього процесу, яким закріплено право здобувачів на оскарження результатів контрольних заходів. Тому якщо здобувачі незадоволені оцінкою, або є сумніви щодо об'єктивності викладачів вони можуть звернутися до завідувача кафедри із заявою-апеляцією. Створена апеляційна комісія перевіряє результати підсумкового контролю знань.

Правила поведінки на заняттях: заходити на онлайн-заняття вчасно, бажано за кілька хвилин до початку; використовуй своє справжнє ім'я та прізвище, вказувати номер групи; дотримуватися ввічливого та поважного спілкування; під час пар; вимикати мікрофон та вмикати його лише під час діалогу з викладачем; камеру, за можливості, тримати увімкненою; не перебивати інших учасників, користуватися за потреби функцією «піднятої руку»; використовувати чат лише для навчальних повідомлень; не поширювати сторонні посилання, зображення чи повідомлення; не ображати, не принижувати та не ігнорувати інших учасників.

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним.

Основні правила:

- Вся робота на іспитах та заліках має виконуватися **індивідуально**.
- Під час самостійної роботи здобувачі повинні **самостійно розв’язувати завдання**, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками.

- Посилання на всі ресурси та джерела повинні бути **чітко визначені та оформлені належним чином**.
- У разі спільної роботи над індивідуальними завданнями, необхідно **зазначити ступінь залученості** інших здобувачів до роботи.
- Кодекс доступний за посиланням: https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf

19. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Цивільний захист України. Завдання цивільного захисту.
2. Законодавча основа Євросоюзу з питань охорони праці.
3. Стійкість роботи об'єктів залізничного транспорту у надзвичайних ситуаціях.
4. Основні положення Кодексу Цивільного захисту України.
5. Законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі залізничного транспорту
6. Заходи та засоби поліпшення стану виробничого середовища за фактором мікроклімату в умовах галузі.
7. Єдина державна система цивільного захисту. ЇЇ структура, функції та завдання.
8. Соціальне страхування від нещасного випадку та професійного захворювання на виробництві.
9. Навчання працівників з питань охорони праці
10. Історія розвитку ЦЗ.
11. Основні вимоги до побудови і функціонування системи управління охороною праці
12. Система інструктажів з охорони праці
13. Надзвичайні ситуації: основні терміни та визначення.
14. Елементи системи управління охороною праці, міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007.

15. Класи робіт за показниками шкідливості на небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу у галузі.

16. Класифікація надзвичайних ситуацій за масштабом і за причинами походження.

17. Служба охорони праці, як складова СУОПГ.

18. Фактори, які можуть спричинити професійні захворювання у галузі

19. Рівні надзвичайних ситуацій.

20. Методи дослідження виробничого травматизму.

21. Розподіл виробничого травматизму у галузі за причинами (технічні, організаційні, та ін.)

22. Надзвичайні ситуації техногенного характеру.

23. Показники частоти та тяжкості травматизму.

24. Заходи і засоби захисту працюючих від шуму в умовах галузі

25. Надзвичайні ситуації природного характеру.

26. Організація розслідування нещасних випадків, склад комісій з розслідування, основні документи.

27. Види систем вентиляції повітря

28. Надзвичайні ситуації соціального характеру.

29. Спеціальне розслідування нещасних випадків.

30. Травмонебезпечні робочі місця і професії на залізничному транспорті

31. Надзвичайні ситуації воєнного характеру.

32. Обставини, при яких нещасні випадки пов’язуються з виробництвом

33. Планування заходів з охорони праці в умовах галузі

34. Причини виникнення та наслідки надзвичайних ситуацій.

35. Обставини, при яких нещасні випадки не пов’язуються з виробництвом

36. Принципи розрахунку природнього освітлення

37. Аварії і катастрофи на залізничному транспорті, їх наслідки та причини виникнення.

38. Вимоги закону України «Про об’єкти підвищеної небезпеки, обов’язки

суб’єктів.

39. Атестація робочих місць за умовами праці

40. Ядерна зброя. Уражуючи фактори ядерної зброї.

41. Ідентифікація об’єктів підвищеної небезпеки.

42. Система медичних оглядів на залізничному транспорті

43. Хімічна зброя. Види хімічної зброї та їх вплив на живі організми.

44. Технічне опосвідчення вантажопідйомних механізмів.

45. Організаційні заходи безпеки при роботі в електроустановках

46. Біологічна зброя. Уражаюча дія біологічної зброї.

47. Вимоги безпеки під час виконання вантажних операцій з небезпечними вантажами.

48. Структура СУОП в галузі залізничного транспорту

49. Основні характеристики іонізуючих випромінювань.

50. Класифікація приміщень за небезпекою ураження електрострумом.

51. Принципи розрахунку аерації

52. Особливості дії іонізуючого випромінювання на живі організми.

53. Класифікація небезпечних та шкідливих виробничих факторів

54. Принципи розрахунку систем штучного освітлення

55. Характеристики зон радіоактивного, хімічного та біологічного зараження.

56. Пожежна сигналізація і зв'язок.

57. Принципи розрахунку систем штучної вентиляції

58. Прилади радіаційної розвідки.

59. Засоби індивідуального захисту від ураження електричним струмом.

60. Розрахунок захисного заземлення

61. Прилади для хімічної розвідки і контролю зараження.

62. Класи виробничих та складських приміщень по вибуховій та пожежній небезпеці.

63. Визначення поняття СУОП. Основні завдання.

64. Евакозаходи, які здійснюються у надзвичайних ситуаціях.

65. Вогнестійкість будівельних конструкцій і матеріалів.

66. Принципи розрахунку параметрів захисту від шуму

67. Забезпечення населення засобами індивідуального захисту.

68. Технічні засоби захисту від ураження електричним струмом.

69. Принципи розрахунку автоматичних систем пожежогасіння.

70. Захисні споруди ЦЗ

71. Засоби пожежогасіння.

72. Види страхових виплат працівникам у разі нанесення шкоди здоров'ю на виробництві

20. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література:

1. Закон України "Про охорону праці". URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12 (дата звернення 25.08.2025)

2. Кодекс цивільного захисту України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text (дата звернення 25.08.2025)

3. Козодой, Д. С. Охорона праці на залізничному транспорті [Текст] / Д.С. Козодой, О.В. Костиркін, С.О. Кисельова та ін. – Харків: УкрДУЗТ, 2020. – 124 с.

4. Індивідуальна та колективна безпека працівників залізничного транспорту: Підручник / С. В. Панченко, Д. С. Козодой, Ю. В. Буц та ін. − Харків: УкрДУЗТ, 2025. – 200 с. URL: http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/29280/1/%d0%9f%d1%96%d0%b4%d1%80%d1%83%d1%87%d0%bd%d0%b8%d0%ba.pdf

5. Державна система цивільного захисту: навч. посіб. / М. М. Кулєшов, В. П. Садковий, В. В. Тютюник. – Х.: НУЦЗУ, 2020. – 232 с. URL: http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/11264/1/%D0%94%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B0%20%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%20%D0%A6%D0%97%20%28%D0%9A%D1%83%D0%BB%D0%B5%D1%88%D0%BE%D0%B2%29.pdf

6. Безпека в надзвичайних ситуаціях. Ч. 1: Надзвичайні ситуації: навч. посіб / М. Л. Лисиченко, В. В. Вамболь, С.О. Вамболь, М.М. Кірієнко, І. А. Черепньов, В. М. Власовець. ХНТУСГ. – Харків : ТОВ “ПромАрт”, 2021. - 202с.
7. Безпека в надзвичайних ситуаціях. Ч. 2: Захист населення і територій: навч. посіб / М. Л. Лисиченко, В. В. Вамболь, С.О. Вамболь, М.М. Кірієнко, І. А. Черепньов, В. В. Бредихін. ХНТУСГ. – Харків : ТОВ “ПромАрт”, 2021. - 200с.
8. Домедична допомога в екстремальних ситуаціях та медичний захист населення в надзвичайних ситуаціях. Навчальний посібник. / Гринзовський А.М., Волянський П.Б., Калашченко С.І. та ін. — Київ: Вид. дім «СКІФ», 2023. — 216 с.
9. Коваль М.І. Сучасні засоби індивідуального захисту. Луцьк, 2020. 52с.
10. А. Г. Алєксєєв, Д. А. Журбинський, С. В. Цвіркун, С. С. Засунько, О. М. Землянський. Небезпеки радіаційного, хімічного та біологічного походження: навчальний посібник. Черкаси : Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗУ, 2022. – 129 с.

Додаткова література:

1. Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Цивільний захист» для студентів усіх спеціальностей і форм навчання / О.В. Костиркін, Б.К. Гармаш - Харків, УкрДАЗТ, 2012, № 3095
2. Методичні вказівки «Розрахунок заходів захисту від шкідливих та небезпечних факторів на виробництві» завдання до контрольних робіт з дисципліни «Охорона праці в галузі» / Д.С.Козодой - Харків, УкрДУЗТ, 2015.
3. Методичні вказівки та завдання до практичних занять з дисципліни "Охорона праці в галузі" «Методи розрахунку засобів захисту від небезпечних та шкідливих виробничих факторів» / В.М.Сударський, Д.С.Козодой - Харків, УкрДАЗТ, 2008, № 463
4. Класифікаційні ознаки надзвичайних ситуацій, затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України 06.08.2018 № 658. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0969-18#Text (дата звернення 25.08.2025)

5. Директива Ради Європейських Співтовариств 89/391/ЕЕС «Про впровадження заходів, що сприяють поліпшенню безпеки й гігієни праці працівників». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b23#Text (дата звернення 25.08.2025)
6. Конвенція МОП 187 «Про основи, що сприяють безпеці й гігієні праці». URL: https://www.ilo.org/sites/default/files/wcmsp5/groups/public/@ed_dialogue/@lab_admin/documents/genericdocument/wcms_752043.pdf (дата звернення 25.08.2025)
7. ДСТУ ISO 45001:2019 Системи управління охороною здоров'я та безпекою праці. Вимоги та настанови щодо застосування (ISO 45001:2018, IDT). URL: https://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=88004 (дата звернення 25.08.2025)

Електронні ресурси, бази даних, наукові статті:

1. Веб – сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій https://dsns.gov.ua/
2. Веб – сайт Державної служби України з питань праці https://dsp.gov.ua
3. Онлайн база нормативної документації. https://online.budstandart.com
4. Національна бібліотека ім. Вернадського https://nbuv.gov.ua/
5. Бібліотека УкрДУЗТ http://lib.kart.edu.ua/
6. Науковометрічна база Google Scholar https://scholar.google.com.ua
7. Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси: https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=16341

21. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний процес забезпечується необхідними матеріально-технічними ресурсами: навчальні аудиторії, комп'ютерні класи, спеціалізована література, електронні навчальні курси, а також ліцензійне програмне забезпечення, необхідне для виконання розрахунків (наприклад, MS Office, Google maps).

Доступ до мережі Інтернет та системи дистанційного навчання (Moodle) є обов'язковим.

22. ВІДОМОСТІ ПРО РОЗРОБНИКІВ

Козодой Дмитро Сергійович (кандидат технічних наук, доцент)

Напрямки наукової діяльності: управління професійним ризиком, удосконалення СУОП на залізничному транспорті, безпека праці та запобігання аварійним ситуаціям при виконанні робіт з небезпечними вантажами, зниження виробничого шуму.

23. ВНЕСЕННЯ ЗМІН (ДАТА, СУТЬ, ПІДПИС)

Протокол засідання кафедри охорони праці та навколишнього середовища № 12 від 28 серпня 2026 р.